Hadis zayıf olsa bile Şaban'ın yarısının gündüzünde oruç tutabilir mi?

﴿ هل يصوم يوم النصف من شعبان حتى لو كان الحديث ضعيفًا؟ ﴾

[Türkçe — Turkish — تركي]

Muhammed Salih el-Muneccid

Terceme : Muhammed Şahin

Tetkik : Ali Rıza Şahin

2010 - 1431

islamhouse.com

﴿ هل يصوم يوم النصف من شعبان حتى لو كان الحديث ضعيفًا؟ ﴾

« باللغة التركية »

محمد صالح المنجد

ترجمة: محمد مسلم شاهين

مراجعة: علي رضا شاهين

2010 - 1431

islamhouse.com

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Soru:

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in:

((إِذَا كَانَتْ لَيْلَةُ النِّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ فَقُومُوا لَيْلَهَا وَصُومُوا نَهَارَهَا...))

"Şaban ayının ortasının gecesi olunca gece namaza kalkın, gündüzünde de oruç tutun."

Hadisinin zayıf[1] olduğunu öğrendikten sonra fezâil bâbında onunla amel etmek câiz midir? Bilindiği gibi nâfile oruç ve aynı şekilde gece namazı, Allah Teâlâ'ya ibâdet etmek içindir.

Cevap:

Hamd, yalnızca Allah'adır.

Birincisi:

Şaban ayının ortasında kılınan namazın, tutulan orucun ve yapılan ibâdetin fazîletli olduğuna dâir gelen hadisler, zayıf hadisler kısmından değildir. Aksine bunlar, uydurma ve bâtıl hadisler kısmındandır. Bu hadisleri almak, fezâil ve başka konularda bu hadislerin gereğiyle amel etmek helal değildir.

Nitekim birçok ilim ehli, bu konuda gelen rivâyetlerin bâtıl ve geçersiz olduğuna hükmetmiştir.

Bu âlimlerden bazıları şunlardır:

- İbn-i Cevzî; "el-Mevdûât", c: 2, s: 440-445.
- İbn-i Kayyim el-Cevziyye; "el-Menâru'l-Munîf"; s: 174-177.
- Ebû Şâme eş-Şâfiî; "el-Bâisu alâ İnkâri'l-Bide'i ve'l-Havâdis"; s: 124-137.
- Hâfız el-Irakî; "Tahrîcu İhyâi Ulûmiddîn"; s: 582.

---

[1] Bu hadisin tamamı şöyledir:

((إِذَا كَانَتْ لَيْلَةُ النِّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ فَقُومُوا لَيْلَهَا وَصُومُوا نَهَارَهَا؛ فَإِنَّ اللهَ يَنْزِلُ فِيهَا لِغُرُوبِ الشَّمْسِ إِلَى سَمَاءِ الدُّنْيَا فَيَقُولُ: أَلَا مِنْ مُسْتَغْفِرٍ لِي فَأَغْفِرَ لَهُ، أَلَا مُسْتَرْزِقٌ فَأَرْزُقَهُ، أَلَا مُبْتَلًى فَأُعَافِيَهُ، أَلَا كَذَا أَلَا كَذَا حَتَّى يَطْلُعَ الْفَجْرُ.)) [رواه ابن ماجه وقال الألباني: حديث موضوع]

"Şaban ayının ortasının gecesi olunca gece namaza kalkın, gündüzünde de oruç tutun. Zirâ Allah Teâlâ o gece güneşin batmasıyla birlikte dünya semâsına iner ve şöyle buyurur: Bağışlanma dileyen yok mu onu bağışlayayım. Rızık isteyen yok mu ona rızık vereyim. Bir derde mübtelâ (hasta) olan yok mu ona âfiyet vereyim..." (İbn-i Mâce rivâyet etmiş, Elbânî de hadisin uydurma olduğunu belirtmiştir.)

- Şeyhuslislâm İbn-i Teymiyye; "Mecmû'u'l-Fetâvâ"; c: 28, s: 138'de bu hadislerin bâtıl olduğu konusunda âlimlerin ittifak ettiklerini nakletmiştir.

Değerli âlim Abdulaziz b. Baz -Allah ona rahmet etsin-, "Şaban ayının ortasının (İsrâ ve Mirac) gecesini kutlamanın hükmü" adlı fetvâsında şöyle demiştir:

"Hiç şüphe yok ki Şaban ayının ortasının (Berat) gecesini namaz veya başka bir ibâdetle tahsis ederek, gündüzünü de oruç tutarak kutlamak, birçok ilim ehli tarafından çirkin bir bid'at olduğu ve bunun temiz İslâm şeriatında hiçbir aslı ve dayanağının olmadığı belirtilmiştir."

Değerli âlim Abdulaziz b. Baz -Allah ona rahmet etsin- yine bu konuda şöyle demiştir:

"Şaban ayının ortasının (Berat) gecesi hakkında hiçbir sahih hadis yoktur. Bu gece hakkında gelen bütün hadisler, mevzû (uydurma) ve zayıf hadisler olup dînde hiçbir aslı yoktur. Bu gecenin, diğer gecelerden ayrı olarak Kur'an tilâvetinin, özel bir namazının veya cemaatinin bir hususiyeti yoktur. Bazı âlimlerin bu gecenin bazı hususiyetlerinin olduğunu söylemeleri, zayıf görüştür. Bu sebeple bu gecenin herhangi bir şeyle tahsis edilmesi câiz değildir. Doğru olan görüş de, budur. Başarı, Allah'tandır."[1]

İkincisi:

Şaban ayının ortasında kılınan namazın, tutulan orucun ve yapılan ibâdetin fazîletli olduğuna dâir gelen hadislerin mevzû (uydurma) değil de zayıf olduğunu varsayalım:

İlim ehlinin görüşlerinden doğru olanına göre, -fezâil (fazîletli ameller), teşvik edici ve tehdit babından da olsa- zayıf hadis, kesinlikle alınmaz.Çünkü müslümana, zayıf hadise ihtiyaç duymayacak ve kendisine yetecek kadar sahih hadis vardır. Dolayısıyla ne Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'den, ne de ashâbından, bu gece ile gündüzünün, herhangi bir şeyle tahsis edildiğine dâir dînde hiçbir şey bilinmemektedir.

Büyük âlim Ahmed Şâkir -Allah ona rahmet etsin- şöyle demiştir:

"Zayıf rivâyeti almamak gerektiği konusunda ahkâm ile fezâil gibi konular arasında hiçbir fark yoktur.Hatta hiç kimsenin, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'den gelen sahih ve hasen hadisten başkasını huccet/delil olarak alma hakkı yoktur."[2]

Bu konuda daha detaylı açıklama için: "el-Kavlu'l-Munîf fî Hukmi'l-Amel bi'l-Hadisi-'d-Daîf" adlı kitaba bakabilirsiniz.

Allah Teâlâ en iyisini bilendir.

---

[1] Fetâvâ İslâmiyye; c: 4, s: 511.

[2] el-Bâisu'l-Hasîs"; c: 1, s: 278.